

бібліотек, наукових бібліотечно-інформаційних ресурсів, наукових установ, науковців України – і забезпечуватиме доступ до здобутків вітчизняних вчених через наукові бібліотеки України.

Заст. директора Книжкової палати України ім. Івана Федорова **Г. О. Гуцол** окреслила основні завдання, проблеми Книжкової палати України ім. Івана Федорова, які виникають у процесі реалізації інноваційних проєктів, зокрема під час упровадження в бібліотеках України сучасних міжнародних стандартів каталогізації документів.

Керівник Центру бібліотечних електронних ресурсів і технологій НБУВ, д-р наук із соц. комунікацій **К. В. Лобузін**, підсумовуючи результати роботи секції, зазначила, що електронні ресурси є нині органічною складовою бібліотечних фондів. Вони потребують гармонійного поєднання з традиційними (паперовими) фондами, адже це сприятиме повноцінному представленню користувачам бібліотечно-інформаційних ресурсів у веб-середовищі. З огляду на наростаючу інтеграцію бібліотечних ресурсів у систему сучасних комунікацій, доповідка детально зупинилася на основних тенденціях формування електронних інформаційних ресурсів бібліотек, що визначаються різними напрямками їх інтеграції, а саме, інтеграцією різноформатних інформаційних ресурсів на одній пошуковій платформі, інтеграцією документних ресурсів різних установ з метою формування загально-

національних історико-культурних та наукових електронних колекцій, інтеграцією наукових бібліотечних електронних ресурсів у сучасні веб-технології, у науково-інформаційні та наукометричні системи. На думку **К. В. Лобузін**, провідну роль у цих інтеграційних процесах мають відігравати національні бібліотеки. На сьогодні Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського вже започаткувала два нові проєкти (наукового та історико-культурного спрямування): «Наука України: доступ до знань» та електронна бібліотека «Україніка». Було також наголошено, що у піднесенні якості національних інтегрованих ресурсів важливу роль відіграють традиційні бібліотечні інструменти організації знань (авторитетні файли, бібліотечні класифікації, предметні рубрики тощо), які стають необхідною частиною електронних інтернет-проєктів бібліотек, а отже дають змогу бібліотекам з їх багаторічним досвідом упорядкування документних ресурсів забезпечити користувачам вільний доступ до інформації.

Катерина Лобузін,
д-р наук із соц. комунікацій,
керівник Центру бібліотечних електронних ресурсів
і технологій НБУВ
Людмила Коновал,
мол. наук. співробітник НБУВ

Наукова архівна спадщина: формування, документний склад, інформаційний потенціал

До роботи секції «Наукова архівна спадщина: формування, документний склад, інформаційний потенціал» долучилися 29 фахівців у галузі архівознавства, джерелознавства, бібліотекознавства. Серед них співробітники Інституту архівознавства НБУВ, Інституту рукопису НБУВ, установ Національної академії наук України – Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника, Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, бібліотек вищих навчальних закладів України – Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка, Київського національного університету культури і мистецтв, Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, а також Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки ім. В. Г. Заболотного, Державного архіву Київської області, Київського товариства «Просвіта».

У секційному засіданні взяв участь голова Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, радник Президії НАН України, академік НАН України **О. С. Онищенко**. У рамках роботи секції було організовано виставку наукових видань Інституту архівознавства НБУВ і Інституту рукопису НБУВ.

Основні питання, заявлені для обговорення на секції, торкалися теоретичних і науково-прикладних аспектів формування наукового архівного документного ресурсу, як традиційного, так і електронного, питань нормативного і методичного забезпечення процесів експертизи та описування масивів таких документів, створення інтегрованих електронних архівних ресурсів, використання різних видів архівних джерел у сфері культури та науки України.

Присутні заслухали і обговорили низку ґрунтовних доповідей, присвячених актуальним питанням функціонування архівів України. Зокрема, порушувалися питання нормативного та науково-методичного забезпечення діяльності архівних підрозділів установ НАН України (**Л. М. Яременко**), принципів організації документів Національного архівного фонду в установах НАН України (**О. В. Січова**), особливостей формування та інформаційної наповненості фондів науково-дослідною документацією Центрального державного науково-технічного архіву України, м. Харків (**А. О. Алексєнко**) та наукових архівів академічних установ (**Ю. О. Бойко, О. В. Березовська, Л. С. Воловник, І. В. Шарабанова, М. О. Принь**).

Значний час на секційному засіданні було відведено для заслуховування доповідей, присвячених інтеграційним процесам в архівній галузі, інформатизації архівної сфери шляхом розроблення уніфікованого інтерактивного сайта та впровадження онлайн-діловодства в роботу державних архівів (**О. М. Бєля**, **Г. В. Бойко, І. М. Бойко, І. О. Товкач**). Жваві дискусії виникли при обговоренні питань щодо розроблення та впровадження у практику роботи моделей програмного забезпечення «електронних журналів». Доповідачі відзначали, що система онлайн-діловодства вже впроваджена у 58 з 62 архівних установ Київської обл. Вона підвищила ефективність контролю за багатьма процесами обліку – за наданням консультацій громадянам, термінами виконання письмових запитів, за кількістю користувачів у читальних залах і виданих їм архівних справ тощо. Система також дає змогу здійснювати документообіг дистанційно, отримувати статистику роботи архіву за заданими характеристиками і створювати повністю нові електронні

журнали та ін. Тому учасники секційного засідання були одностайні у думці про доцільність поширення такого програмного забезпечення й у інших архівних установах України.

Змістовністю вирізнялися доповіді про документний склад та процеси формування особових архівних фондів видатних діячів науки, наукового описування та систематизації документів різнорівневих фондів (**Т. С. Горбач, В. В. Горєва, Л. І. Завалішина, А. О. Радзіловська, С. В. Старовойт, М. А. Філіпович**); про вивчення складу, змістового наповнення епістолярної спадщини визначних науковців України (**В. Т. Петрикова, А. І. Шаповал, Л. В. Шипко**), а також, що стосується біографічних документів вчених у складі особових фондів (**Ю. В. Булгаков, Т. В. Брязкало, Н. А. Наумова, О. П. Піддубний, Л. О. Шеремета**). Виступаючи аналізували досвід методичної роботи з комплектування та обліку особових архівних фондів Інституту рукопису НБУВ у 1940–1980 рр. (**І. С. Корчемна**), статистику використання архівних фондів Інституту архівознавства НБУВ за 1991–2014 рр., зокрема було висвітлено склад користувачів та проблематику наукових досліджень (**І. Г. Кіржаєва**).

Не залишилася поза увагою присутніх тема інформаційного потенціалу різних документних джерел, які мають велике значення для здійснення історичних розвідок та реконструкції окремих подій минулого (**О. О. Васильєва, О. І. Вербіцька, Т. В. Герасімова, О. І. Дзира, Г. В. Індиченко, О. А. Лук'янець, Л. А. Павленко, К. В. Петриненко, О. В. Принь, С. В. Сохань, І. В. Черняк**), а також питання про розвиток видавничої діяльності НАН України у 1956–1960 рр. (**С. М. Коваленко, Я. О. Бондарчук**), джерела до історії періодичних видань (**О. Ю. Горшихіна, І. В. Клименко**).

З особливим інтересом аудиторія вислухала виступ ученого секретаря ЛННБ України ім. В. Стефаніка **З. Т. Грень** про стратегії Львівської національної наукової бібліотеки

України ім. В. Стефаніка у галузі популяризації документальної спадщини. На завершення доповідачка представила 400-сторінковий каталог «Spotkanie: drzeworytu ludowe z kolekcji J. G. Pawlikowskiego = Зустріч: народні дереворити з колекції Ю. Г. Павліковського. – Krakow, 2014», який був переданий в дар НБУВ.

У підсумковому виступі академіка **О. С. Онищенка** були окреслені пріоритетні завдання щодо подальшого нарощування наукових досліджень з означеної тематики, відзначалась складність і значущість роботи архівістів з опрацювання документальної спадщини для розвитку сучасного українського суспільства та створення вітчизняних інформаційних ресурсів.

Необхідно відзначити, що більшість виступів учасників секції ґрунтувалася на власному досвіді роботи в архівних і бібліотечних установах. Загалом, засідання пройшло в атмосфері продуктивного діалогу та плідного обміну думками. На завершення його роботи було обговорено і схвалено Рекомендації Міжнародної наукової конференції. Вносячи доповнення у проект заключного документа, присутні наголошували на поглибленні співпраці архівних установ України різного підпорядкування у царині дослідження документальних комплексів, на розширенні комплексу інформаційних послуг і веб-сервісів для користувачів електронних джерел наукової інформації з метою створення у майбутньому єдиного інформаційного простору у системі архівних ресурсів України.

Лідія Яременко,

канд. іст. наук,

директор Інституту архівознавства НБУВ

Оксана Вербіцька,

канд. філос. наук,

старш. наук. співробітник НБУВ

Організація ресурсів наукової бібліотеки: партнерство та ефективність

У роботі секції «Організація ресурсів наукової бібліотеки» взяли участь фахівці НБУВ, представники провідних національних і наукових бібліотек України, зарубіжні гості – директор Центральної наукової бібліотеки НАН Киргизької Республіки **Ш. Д. Ібраїмова**, директор Центральної наукової бібліотеки ім. Я. Коласа НАН Білорусі **О. І. Груша**, куратор відділу європейських та американських студій Британської бібліотеки **О. В. Керзюк** – загалом понад 70 осіб. У центрі уваги учасників секційного засідання перебували питання ефективної організації та використання інформаційних ресурсів бібліотек, сучасних можливостей та перспектив розвитку каталогізування.

Куратор відділу європейських та американських студій Британської бібліотеки **О. В. Керзюк** у своїй доповіді «Ефективна організація і використання ресурсів Британської бібліотеки у співпраці з партнерами (на прикладі відділу європейських та американських студій)» презентувала нову стратегію розвитку Британської бібліотеки, ухвалену на початку 2015 р., ознайомила з досвідом розкриття різних фондів на прикладі виставкової роботи, співпраці з бібліотеками Об'єднаного Королівства та світу, культурними центрами, університетами, комерційними компаніями тощо. На завершення доповідачка підкреслила, що питання кращої ор-

ганізації та ефективного використання бібліотечних ресурсів завжди залишатиметься головним пріоритетом діяльності Британської бібліотеки.

З сучасними напрямками роботи Центральної наукової бібліотеки НАН Киргизької Республіки ознайомила присутніх її директор **Ш. Д. Ібраїмова**. Вона відзначила, що в рамках співпраці з міжнародною організацією CRDF–Global у 2012 р. було створено Киргизьку віртуальну наукову бібліотеку. Тепер через інформаційний портал науковцям країни надається безкоштовний доступ до світових баз даних DOAJ, AGORA, HINARY, OARE, є можливість виставляти ресурси Асоціації університетських бібліотек Киргизії, ЦНБ НАН КР. Доповідачка розповіла про участь бібліотеки в проекті «Корпоративний репозитарій авторефератів і дисертацій» з надання доступу до повних е-версій авторефератів дисертацій вітчизняних учених. ЦНБ також бере участь у зведеному ЕК бібліотек Киргизстану та здійснює реферування всієї наукової періодики НАН КР.

Перспективам каталогізування в контексті «Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 р.» присвятила свій виступ заст. генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України **О. М. Бруй**. Вона відзначила, що каталогізація в Україні потребує низки комплексних,